

'Tirant': regals d'aniversari

Els 500 anys del *Tirant lo Blanc* s'han festejat d'allò més arreu dels Països Catalans. L'edició de material didàctic i la celebració d'activitats escolars tenen per objectiu que els infants vegin l'obra de Martorell com un llibre de capçalera i no com una relíquia històrica.

Digoos verdat, señor compadre, que por su estilo es éste el mejor libro del mundo". Les paraules de Cervantes referides al *Tirant lo Blanc* són només un dels molts elogis que ha rebut el clàssic per excel·lència de la literatura catalana. La commemoració del cinquè centenari de l'obra de Joanot Martorell ha demostrat que, després del pare del *Quixot*, encara havien de nàixer moltes generacions d'admiradors del *Tirant*. Ara més que mai, les noves generacions tenen l'oportunitat de descobrir aquesta novel·la mig-mil·lenaria. Amb l'edició de material didàctic i la celebració de nombroses activitats escolars sobre el *Tirant*, els responsables dels actes commemoratius pretenen que l'obra magna de Martorell esdevingui alguna cosa més que una parada obligatòria dins dels programes educatius.

Llibres, vídeos, propostes de treball, obres de teatre, projectes àudio-visuals, concursos i campanyes d'animació infantil han volgut acostar geni i figura del *Tirant* a totes i cadascuna de les escoles dels Països Catalans. I és que, a part dels actes merament divulgatius, el festeig dels cinc segles del *Tirant* té especial incidència en l'àmbit pedagògic.

Segons Isidor Cònsul, coordinador dels actes del cinquè centenari del *Tirant* al Principat, "el balanç de l'Any del *Tirant*" és positiu per moltes raons. D'una banda, és una de les primeres vegades que s'ha col·laborat, sense tensions, de sud a nord i de nord a sud, des de Barcelona fins a Gandia passant per València i eixamplant fins a les Illes, Perpinyà

i Andorra. D'altra banda, s'ha aconseguit augmentar notòriament la sensibilitat respecte a aquest clàssic de la nostra literatura". Cònsul destaca que "la societat civil s'ha abocat a celebrar els 500 anys del *Tirant* de manera engrescadora". Segons ell, les experiències didàctiques als centres d'ensenyament i la multiplicació de petits actes arreu de la geografia catalana són els factors més remarcables del 500 aniversari de la primera edició del *Tirant lo Blanc*.

Entre el material pedagògic que s'ha editat hi ha el vídeo *El Joanot i en Tirant, de cavaller a cavaller*, pensat per a

alumnes d'EGB i basat en el llibre del mateix títol d'Oriol Vergés. Amb l'objectiu de presentar el món del *Tirant* als més menuts, Vergés imagina que Joanot Martorell convoca els personatges de la novel·la a l'illa de Rodes a finals del segle XX —concretament, el 20 de novembre del 1990— i allà peta la xerrada amb ells desafiant el pas dels anys. Un altre vídeo, realitzat per als alumnes d'ensenyament secundari, és el documental *Joanot Martorell, cavaller i escriptor*, que recull diversos aspectes de la València del segle XV i de la figura de Joanot Martorell. Inclou entrevistes

amb Martí de Riquer, Albert Hauf i Mario Vargas Llosa.

Els estudiants de setè i vuitè d'EGB i d'ensenyament secundari encara poden participar en el concurs d'experiències didàctiques sobre *Tirant lo Blanc i el seu món*. Els premi en joc són viatges a Grècia i a Gandia i lots de llibres. El termini de presentació de treballs acaba el 20 de març.

Una de les iniciatives més interessants és el teledebat sobre *Tirant lo Blanc* dut a terme a través de la Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. Es tracta d'una experiència de comentari de text col·lectiu entre onze centres

d'ensenyament secundari del Principat i del País Valencià. Hi participà, en qualitat d'experta, Maria Aurèlia Capmany. Per via telemàtica -¡qui ho anava a dir fa 500 anys!- els alumnes s'intercanviaren comentaris i textos sobre els personatges del *Tirant*.

Un altre dels projectes

de molt abans que es només oficialment "l'Any del Tirant", i s'allargarà encara uns mesos després.

A València, el 1988 es va encetar la campanya escolar "Tirant a l'escola", que va culminar amb un espectacle d'animació infantil protagonitzat per 400 xiquets i xiquetes pro-

llibre. Entre les edicions commemoratives, trobem: *Aproximació al Tirant lo Blanc*, de Martí de Riquer; *Tirant lo Blanc. Cinc-cents anys de crítica*, d'Anton M. Espadaler; el ja esmentat *El Joanot i en Tirant, de cavaller a cavaller*, d'Oriol Vergés; la *Guia de lectura de Tirant lo Blanc*, de

sèrie filatèlica dedicada al *Tirant* o el cicle de concerts monogràfics són algunes de les nombroses activitats "tirantianes" organitzades a València al llarg del 1990.

Ara com ara, es gesta una nova obra de teatre sobre el famós cavaller, promoguda per les generalitats catalana i valenciana i els ajuntaments de Barcelona i Gandia. L'obra, dirigida per Ximo Vidal i escrita per Maria Aurèlia Capmany, la posarà en escena, a partir de l'abril, la companyia valenciana *Pluja Teatre*. La pre-estrena es farà a Gandia i l'estrena a València.

Un cop acabat l'Any del Tirant, encara restarà per veure l'exposició "El món de Joanot Martorell" que es farà a les acaballes del 1991 a la Llotja de València. La mostra, a càrrec de la delegació de Cultura de l'Ajuntament, barrejarà la realitat valenciana del segle XV

adreçats al públic més jove és el muntatge teatral *Història del virtuós cavaller Tirant lo Blanc*, representat pel teatre del Baix Penedès a partir de la versió de Josep M. Benet i Jornet. L'espectacle visitarà totes les comarques del Principat sota la coordinació del Centre de Recursos Pedagògics.

Segons la proposició no de llei aprovada pel Parlament de Catalunya, l'anomenat "Any del Tirant lo Blanc", que va començar el 23 d'abril del 1990, arribarà al seu punt i final el dia de Sant Jordi d'enguany. Dins i fora del Principat, però, les activitats commemoratives s'han succeït des

vinents d'una dotzena de col·legis. Se'n van fer set representacions que van tenir més de 13.000 espectadors. El 1990, la campanya d'animació infantil "Tirant torna a València" va incloure un concurs escolar de dibuix, teatre de carrer, una partida d'escacs vivent, l'edició d'un puzzle pintat per Rafael Armengol i la publicació d'un llibre de jocs valencians medievals.

LLIBRES PER TRIAR I REMENAR

Al marge de les iniciatives estrictament educatives, cal fer un punt i a part per parlar del

Ferran Gadea i Isidor Cònsul; la reedició de l'adaptació *Tirant lo Blanc*, de Joan Sales; i altres volums sobre l'obra, la majoria amb finalitat didàctica. D'aquí a uns mesos es publicarà el recull de ponències presentades al "Simposi" *Tirant lo Blanc*, celebrat a Barcelona el novembre del 1990. El Saló del Tinell de Barcelona acull, fins al 20 d'abril, una exposició de llibres centrada en les diverses edicions de la novel·la i sobre la novel·la.

El premi "Joanot Martorell" d'investigació històrica, la

amb les aventures fantàstiques de l'heroi de cavalleries.

La cosa no acaba aquí. El director cinematogràfic José María Forn prepara un llargmetratge sobre *Tirant lo Blanc* i una sèrie televisiva de tretze capítols, que s'emetrà per TV3. És a dir, que hi ha *Tirant...* per anar tirant.

Eva Piquer